

Věc C-175/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

8. března 2022

Předkládající soud:

Specializiran nakazatelen sad (Bulharsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

8. března 2022

Státní zastupitelství:

Specializirana prokuratura

Obžalovaný:

BK

USNESENÍ

Datum: 8. března 2022

Město: Sofie

Specializiran nakazatelen sad (specializovaný trestní soud, Bulharsko) (*omissis*)

(*omissis*)

- 1 Předkládající soud má jisté potíže posoudit, zda je s unijním právem slučitelná vnitrostátní právní úprava, která soudu umožňuje uznat obžalovaného vinným na základě obvinění ze spáchání trestného činu (ve smyslu právní kvalifikace daného skutku), které proti němu nevzneslo státní zastupitelství a proti němuž se obžalovaný nemohl hájit.
- 2 Z tohoto důvodu je nezbytné předložit žádost o rozhodnutí o následujících předběžných otázkách.

Předběžné otázky:

Brání čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13 vnitrostátním právním ustanovením čl. 301 odst. 1 bodu 2 ve spojení s čl. 287 odst. 1 Nakazateleno procesualen kodeks

(trestní řád), jak jsou vykládány judikaturou, podle níž může soud ve svém rozsudku skutek právně kvalifikovat odchylně od obžaloby, pokud se nejedná o kvalifikaci jako přísněji trestný čin, z toho důvodu, že obžalovaný nebyl před vyhlášením rozsudku o nové, jiné právní kvalifikaci řádně informován a nemohl se proti ní bránit?

V případě kladné odpovědi: Zakazuje čl. 47 odst. 2 Listiny soudu, aby obžalovaného informoval o tom, že by své rozhodnutí ve věci samé mohl vydat pouze na základě jiné právní kvalifikace skutku, a aby mu mimoto poskytl možnost připravit v tomto ohledu svou obhajobu, jelikož podnět k této jiné právní kvalifikaci nevzešel od státního zastupitelství?

Skutkový stav

- 3 Dne 26. února 2021 podalo Specializirana prokuratura (specializované státní zastupitelství, Bulharsko) u předkládajícího soudu obžalobu proti BK. Vytýká mu, že se jakožto policejní vyšetřovatel dopustil korupčního jednání. Konkrétně tvrdí, že od dvou osob podezřelých ze spáchání trestného činu požadoval určitý peněžní obnos za to, že 1) učiní služební úkon, a to že vydá kladné stanovisko k jejich žádostem o vrácení důkazních prostředků (osobních automobilů, které byly zřejmě použity jako prostředek ke spáchání trestného činu) a že jim daná vozidla poté, co k tomu udělí souhlas státního zastupitelství, vrátí zpět; 2) se v souvislosti se svou služební činností dopustí dalšího trestného činu, a to trestného činu podle článku 288 [Nakazatelen kodeks (trestní zákoník), dále jen „NK“] tím, že podezřelý neobviní z trestného činu, ze kterého jsou podezříváni. Dále uvádí, že mu jeden z podezřelých – pouze v souvislosti s prvním služebním úkonem (vrácením vozidel) – předal určitý peněžní obnos.
- 4 Dané jednání bylo právně kvalifikováno jako trestný čin podle čl. 302 bodu 1 a bodu 2 písm. b) ve spojení s čl. 301 odst. 3 a 1 NK, a to jako přijetí úplatku ze strany policejního vyšetřovatele formou vydírání v souběhu se zneužitím pravomoci úřední osoby. Tento trestný čin je postihován „trestem odnětí svobody“ v trvání od 3 do 15 let, „peněžitým trestem“ ve výši 25 000 leva (BGN), „zabavením“ poloviny majetku a „ztrátou práv“.

Z hlediska této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je relevantní právní kvalifikace podle čl. 301 odst. 3 ve spojení s odst. 1 NK, tedy jako případ, kdy úřední osoba požaduje nebo přijme výhodu (v projednávané věci peněžní obnos), na kterou nemá nárok, za to, že učiní úřední úkon nebo se při výkonu svých úředních pravomocí dopustí trestného činu.

- 5 Specializované státní zastupitelství tedy svou obžalobu zakládá na tom, že úkony, jejichž provedení BK přislíbil oběma podezřelým, spadají do jeho pravomoci policejního vyšetřovatele.

Byla vznesena ještě další obvinění, mj. proti další osobě, která nejsou předmětem této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

6 Obhajoba BK proti této právní kvalifikaci ve svém písemném vyjádření i při soudním jednání konaném dne 16. března 2021 vnesla námitky. Tvrdí, že inkriminované úkony nejsou služebními úkony BK, jelikož nespádaly do jeho pravomoci. Tyto úkony mohl provést státní zástupce, nikoli ale policejní vyšetřovatel, který koná pod dozorem státního zástupce a řídí se jeho pokyny. Nejedná se tedy o korupční trestný čin, nýbrž o podvod podle čl. 209 odst. 2 NK.

7 Předkládající soud uvádí, že o podvod podle čl. 209 odst. 1 NK se jedná, pokud pachatel za účelem opatření si majetkového prospěchu někoho uvede v omyl a oběť v důsledku tohoto omylu uskuteční majetkovou dispozici (např. předání určitého peněžního obnosu), na jejímž základě jí vznikne škoda na majetku. Daný čin je postihován trestem odnětí svobody v trvání od jednoho roku do šesti let.

Podle čl. 209 odst. 2 NK se o případ podvodu jedná, pokud pachatel takovou škodu na majetku způsobí tím, že využije omylu, nezkušenosti nebo neznalosti oběti, která uskutečňuje majetkovou dispozici. Tento čin je postihován trestem odnětí svobody v trvání až pěti let.

8 Specializované státní zastupitelství námitky obhajoby neuznalo. Trvá na obvinění z přijetí úplatku a tvrdí, že přislíbené úkony spadají do úředních pravomocí BK.

Předkládající soud uvádí, že podle vnitrostátních procesních předpisů posuzuje otázku, jaké obvinění lze vznést, státní zastupitelství. Soud mu v této souvislosti nemůže udělovat žádné pokyny. Předmětem tohoto řízení je tedy výlučně obvinění z korupčního jednání. Případný podvod není předmětem tohoto řízení.

9 Z tohoto důvodu se účastníci řízení i soud v rámci dokazování soustředili pouze na prokázání, resp. vyvrácení obvinění z korupčního jednání.

Možnost, že se nejedná o korupci, nýbrž o podvod, není předmětem řízení.

10 Účelem argumentace obhajoby BK je ve skutečnosti obhajoba proti obvinění z korupčního jednání, a nikoli doznání k podvodu.

11 Předkládající soud uvádí, že jeho rozhodnutí ve věci samé musí být vydáno ohledně obvinění, které bylo formulováno státním zastupitelstvím. Pokud by měl za to, že není naplněna skutková podstata vytýkaného činu, musel by vydat rozhodnutí o zproštění obžaloby. Tak by tomu bylo v případě, že by vyšlo najevo, že BK skutečně nemá úřední pravomoc k provedení úkonů, které byly údajně přislíbeny podezřelým.

BK by pak byl zproštěn obvinění z přijetí úplatku.

12 Pokud by však předkládající soud považoval ostatní skutečnosti tvrzené státním zastupitelstvím za správné, musel by posoudit, zda se v důsledku toho nejedná o jiný čin, který není přísněji trestný. V takovém případě by předkládající soud měl na základě čl. 301 odst. 1 bodu 2 ve spojení s čl. 287 odst. 1 Nakazatelno procesualen kodeks (trestní řád) (viz níže body 28 a 29) pravomoc, a to poprvé ve

svém rozhodnutí ve věci samé, konstatovat, že se jedná o jiný trestný čin, a v souladu s tím odsoudit obžalovaného.

- 13 Bylo by rovněž možné konstatovat, že se jedná o podvod podle článku 209 NK, jak tvrdí obhajoba.

V úvahu ale přichází i jiná právní kvalifikace, např. podle čl. 304b odst. 1 NK (nepřímé úplatkářství), podle něhož pachatel žádá nebo přijme prospěch, na který nemá nárok, za to, že bude svým vlivem působit na rozhodnutí úřední osoby související s její služební činností. V projednávané věci měl BK požadovat finanční obnos za to, že přiměje státního zástupce k vrácení vozidel a k tomu, aby nepodal obžalobu. Daný čin je postihován trestem odnětí svobody v trvání až do šesti let nebo peněžitým trestem až do výše 5 000 BGN, a tedy nikoli přísněji než čin uvedený státním zastupitelstvím.

- 14 V takovém případě by předkládající soud, pokud jde o právní kvalifikaci, nepotřeboval odpovídat obvinění ze strany státního zastupitelství; postačovalo by, že státní zastupitelství vzneslo obvinění pro týž skutek a že stanovený trest není přísnější.
- 15 Předkládající soud by obžalovaného o takovém odsouzení ani o možnosti této jiné právní kvalifikace neinformoval. Obžalovaný by tedy ani neměl příležitost uvést argumenty pro nebo proti, ani by nemohl činit své důkazní návrhy. Fakticky by mu byla odňata jakákoli forma práva na obhajobu proti nové právní kvalifikaci.

Dozvěděl by se o ní teprve při svém odsouzení.

Vnitrostátní právo

- 16 Nakazatelno procesualen kodeks (trestní řád, dále jen „NPK“) (DV č. 86/05, aktuální znění: DV 85/21).
- 17 Podle čl. 46 odst. 1 NPK obžalobu podává a zastupuje státní zastupitelství. Obžaloba je sepsána specifickým způsobem (článek 246 NPK); obsahuje skutkovou část (tj. popis skutkových okolností vytýkaného skutku, čl. 246 odst. 2 NPK) a závěrečnou část (tj. uvedení právní kvalifikace vytýkaného skutku, čl. 246 odst. 3 NPK).
- 18 Podle čl. 46 odst. 2 bodu 3 NPK se státní zástupce soudního řízení účastní jako veřejný žalobce. Za podmínek stanovených článkem 287 NPK je oprávněn ke změně obžaloby.
- 19 Podle článku 287 NPK je taková změna přípustná ve dvou případech.

Zprvė zjistí-li státní zastupitelství v rámci dokazování, že skutkové okolnosti jsou podstatně odlišné. V tomto případě státní zástupce změní popis skutkových okolností vytýkaného skutku.

Zadruhé zjistí-li státní zastupitelství v průběhu řízení, že je třeba daný skutek právně překvalifikovat a tato okolnost znamená použití zákonného ustanovení, které stanoví přísnější trest. V tomto případě státní zastupitelství změní právní kvalifikaci vytýkaného skutku.

K oběma změnám může dojít zároveň.

- 20 Článek 287 odst. 1 NPK zní:

„Státní zastupitelství podá novou obžalobu, pokud během soudního vyšetřování zjistí důvody pro podstatnou změnu skutkové části obžaloby nebo pro použití zákonného ustanovení, které stanoví přísnější trest.“

- 21 Na změnu obžaloby se vztahují zvláštní záruky. Nová obžaloba je formálně sdělena obhajobě. Projednávání věci se odročí, pokud o to požádá obhajoba za účelem přípravy na změněnou obžalobu (čl. 287 odst. 3 NPK), ledaže je obžaloba postoupena jinému soudu, který je příslušný, a řízení začne od začátku (čl. 287 odst. 2 NPK).

Obžalovaný může tímto způsobem připravit svou obhajobu proti nové právní kvalifikaci. Může tak navrhnout obstarání nových důkazů, dovolat se jiné judikatury a vznášet libovolné argumenty ve prospěch, nebo v neprospěch nové právní kvalifikace.

- 22 Má-li státní zastupitelství za to, že musí změnit právní kvalifikaci, nemůže však obžalobu změnit, pokud nová právní kvalifikace znamená použití zákonného ustanovení, které stanoví stejně přísný nebo mírnější trest. Článek 287 odst. 1 NPK totiž změnu obžaloby připouští pouze v případě, že k nové právní kvalifikaci dojde na základě zákonného ustanovení, které stanoví přísnější trest.
- 23 Zda je změna obžaloby přípustná, se tedy řídí pouze kritériem přísnosti stanoveného trestu. Toto kritérium nikterak nesouvisí se specifiky nové obžaloby.
- 24 Podle čl. 301 odst. 1 bodu 2 NPK soud svým rozhodnutím ve věci samé – trestním rozsudkem – rozhodne o tom, zda je dané jednání trestným činem a jak je třeba je právně kvalifikovat.

Článek 301 odst. 1 bod 2 NPK zní:

„Při rozhodování o rozsudku soud posuzuje a rozhoduje následující otázky:

[...]

2. zda je dané jednání trestným činem a jak je třeba je právně kvalifikovat.“

- 25 Při tomto rozhodování je soud vázán obžalobou podanou státním zastupitelstvím. Nemůže se od ní odchýlit, pokud se nejedná o výjimku uvedenou v bodě 28.

- 26 Před vynesením svého rozsudku soud poskytne obžalovanému možnost připravit svou obhajobu. Probíhá to tak, že obžalovaný je formálně vyrozuměn o obžalobě, a to pokud jde o skutkový stav, i o právní kvalifikaci; je mu poskytnuta příležitost činit důkazní návrhy a vznášet právní argumenty týkající se i relevantních právních úvah.
- 27 V případě změny obžaloby se tyto záruky uplatní obdobně (bod 21). Obžalovaný pak má stejné postavení, jako by státní zastupitelství tuto obžalobu podalo hned na počátku.
- 28 V judikatuře je čl. 301 odst. 1 bod 2 ve spojení s čl. 287 odst. 1 NPK vykládán následovně:

Podle zákona (čl. 287 odst. 1 NPK) není státnímu zastupitelství dovoleno měnit právní kvalifikaci vytýkaného skutku, pokud s novou právní kvalifikací není spojen přísnější trest. Státní zastupitelství tuto možnost nemá, jelikož není nezbytná k obhajobě práv obžalovaného. Jeho práva nejsou omezena, protože nová právní kvalifikace neznamena přísnější trest.

Podle judikatury tedy soudu nic nebrání v tom, aby obžalovaného uznal vinným nikoli na základě právní kvalifikace uvedené státním zastupitelstvím, nýbrž na základě jiné právní kvalifikace, kterou soud z úřední povinnosti považuje za správnou. Tento postup je zákonný, pokud: 1) se nejedná o podstatnou změnu skutkových okolností vytýkaného skutku a 2) nová právní kvalifikace se nevztahuje na přísněji trestný čin.

- 29 Pokud se tedy nejedná o použití zákonného ustanovení, které stanoví přísnější trest, nelze uplatnit záruky související se změnou obžaloby. Zaprvé není nutné, aby se státní zastupitelství chopilo iniciativy a navrhlo, aby soud rozhodl na základě jiné právní kvalifikace; místo toho může soud tuto právní kvalifikaci provést z úřední povinnosti za předpokladu, že to neznamena přísnější trest, než je trest uvedený v obžalobě. Zadruhé není nutné informovat obhajobu a poskytnout jí možnost, aby se připravila na novou právní kvalifikaci a hájit se proti ní. Ve skutečnosti se o tom dozví až při vyhlášení trestního rozsudku.
- 30 V souladu s touto právní filozofií jsou čl. 337 odst. 1 bod 2 NPK, který je rozhodný pro řízení před soudem druhého stupně, i čl. 354 odst. 2 bod 2 NPK, který je rozhodný pro řízení o kasačním opravném prostředku. Tato ustanovení soudu umožňují, aby z vlastní vůle pozměnil rozsudek, pokud musí „použít zákonné ustanovení, které stanoví týž, obdobný nebo mírnější trest“. Tento postup je možný v případě, že nedošlo k podstatné změně skutkové části obžaloby.

Má se za to, že nejsou porušena práva obžalovaného, jelikož se nezvyšuje trestní sazba.

Okolnost, že obžalovaný neměl možnost se proti nové právní kvalifikaci hájit, je irelevantní. Ve skutečnosti se o ní dozví teprve na základě rozhodnutí soudu.

Unijní právo

- 31 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1) (dále jen „směrnice 2012/13“);

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. 2016, L 65, s. 1) (dále jen „směrnice 2016/343“);

Listina základních práv Evropské unie (Úř. věst. 2016, C 202, s. 389) (dále jen „Listina“);

Judikatura k EÚLP

- 32 ESLP, D.M.T. a D.K.I. v. Bulharsko (stížnost č. 29476/06, rozsudek ze dne 24. července 2012, CE:ECHR:2012:0724JUD002947606, body 73 až 84); Penev v. Bulharsko (stížnost č. 20494/04, rozsudek ze dne 7. ledna 2010, ECLI:CE:ECHR:2010:0107JUD002049404, body 33 až 45).

Odůvodnění otázek

- 33 První otázka se týká možnosti soudu odsoudit obžalovaného na základě právní kvalifikace, o které předtím nebyl formálně informován. Obžalovaný by se pak o obvinění dozvěděl teprve na základě rozsudku soudu, kterým je shledán vinným.
- 34 Podle čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13 musí být nejpozději při předložení obžaloby soudu poskytnuty podrobné informace o obvinění, včetně informací o právní kvalifikaci trestného činu. Jak konstatoval Soudní dvůr (rozsudek ze dne 5. června 2018, Kolev a další, C-612/15, ECLI:EU:C:2018:392, body 92 a 93), musí se tak stát před meritorním přezkumem dané věci a vyhlášením rozsudku.
- 35 Sporné je, zda jsou podmínky stanovené tímto ustanovením splněny, pokud je obžalovaný formálně informován o právní kvalifikaci a teprve na základě rozsudku se dozví, že byl odsouzen na základě jiné právní kvalifikace.

V takovém případě jsou podmínky stanovené čl. 6 odst. 3 směrnice 2012/13 na první pohled splněny, jelikož obžalovaný obdržel informace o právní kvalifikaci daného trestného činu. Při bližším zkoumání se však tyto informace musí projevit jako nedostatečné. Je totiž sice zproštěn obžaloby ohledně právní kvalifikace, která mu byla formálně sdělena, vedle toho je ale odsouzen na základě jiné právní kvalifikace, aniž byl informován o tom, že k tomu může dojít.

- 36 Podle čl. 6 odst. 4 směrnice 2012/13 musí být obžalovaný neprodleně informován o změnách v údajích, včetně těch, které se týkají právní kvalifikace daného trestného činu: musí k tomu dojít tak, aby byl zajištěn spravedlivý proces.

- 37 Sporné je, zda jsou podmínky stanovené tímto ustanovením splněny, pokud se obžalovaný o nové, jiné právní kvalifikaci daného trestného činu dozví teprve při svém odsouzení. Postačuje to k tomu, aby bylo možno mít za to, že je zajištěn spravedlivý proces, pokud se vezme v potaz, že obžalovanému byla fakticky odňata jakákoli možnost právně se bránit proti nové právní kvalifikaci?
- 38 Podle judikatury Soudního dvora musí být obžalovaný v případě změny právní kvalifikace informován, dokud „ještě [má] možnost účinně na [ni] reagovat před stadiem závěrečné porady soudu“ (rozsudek ze dne 13. června 2019, Moro, C-646/17, ECLI:EU:C:2019:489, bod 52); musí mu „být poskytnuta dostatečná lhůta na to, aby se [mohl] s těmito informacemi seznámit a [mohl] účinně připravit obhajobu, předložit případné připomínky, a případně formulovat jakékoli návrhy, zejména návrhy týkající se provádění důkazů, které [může] vznášet podle vnitrostátního práva“ (bod 53 tohoto rozsudku).

Soudní dvůr dále uvádí: „Pokud soudy rozhodující ve věci samé, jestliže jim takové právo vnitrostátní právo přiznává, mají možnost překvalifikovat skutky, které řádně projednávají, musí se ujistit, že obvinění měli možnost uplatnit své právo na obhajobu v tomto bodě konkrétním a účinným způsobem a byli včas informováni o důvodu obvinění, tedy o skutečnostech, které se jim kladou za vinu a na kterých je založena obžaloba, ale i o právní kvalifikaci těchto skutků, a to podrobným způsobem“ (rozsudek ze dne 13. června 2019, Moro, C-646/17, ECLI:EU:C:2019:489, bod 55).

- 39 Tyto podmínky v tomto případě bezpochyby nejsou splněny. Předkládající soud však zdůrazňuje, že by se obžalovaný proti nové, jiné právní kvalifikaci, o které se dozví teprve na základě odsuzujícího soudního rozhodnutí, mohl bránit před soudy vyššího stupně. Zejména by mohl proti případnému odsouzení podat opravný prostředek a hájit svá práva v řízení před soudem druhého stupně tím, že uvede argumenty a předloží návrhy související s novou, jinou právní kvalifikací. Postačovalo by to k tomu, aby se mělo za to, že je zajištěn spravedlivý proces?
- 40 Vnitrostátní zákonné řešení, podle kterého lze obžalovanému fakticky odejmout právo hájit se proti jiné právní kvalifikaci, se zakládá na tom, že tato kvalifikace nepovede k přísnějšímu trestu. Může tato okolnost odůvodnit nepoužití čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13?
- 41 Ke druhé otázce. Soudní dvůr pravděpodobně dospěje k odpovědi, že čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13 brání takovému výkladu vnitrostátního zákona, který připouští odsouzení na základě právní kvalifikace trestného činu, o které obžalovaný nebyl řádně informován a proti které se v rámci soudního řízení nemohl hájit.
- 42 V takovém případě by předkládající soud byl podle čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13 povinen informovat BK o možnosti odsouzení na základě jiné právní kvalifikace než právní kvalifikace, která byla uvedena státním zastupitelstvím.

Musela by mu rovněž být poskytnuta možnost k přípravě jeho obhajoby, aby byl zajištěn spravedlivý proces.

Předkládající soud by tedy použil čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13. V důsledku toho by bylo nezbytné i použití Listiny (viz čl. 51 odst. 1 Listiny).

- 43 Pro původní řízení je příznačná okolnost, že nová, jiná právní kvalifikace skutku spáchaného BK, která přichází v úvahu, nepochází od státního zastupitelství, nýbrž od obhajoby (možné použití čl. 209 odst. 1 NK, viz výše bod 6), resp. soudu (možné použití čl. 304b odst. 1 NK, viz výše bod 13).

- 44 Za těchto okolností je zpochybněna nestrannost soudu. Soud musí být nezávislým rozhodcem a nesmí [mít] „jak[ýkoli] záj[em] na výsledku sporu. Pravidla, jež mají tuto nezávislost a nestrannost zaručit, musí být takového rázu, aby umožnila rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců stran [neutrální] tohoto soudu [...] ve vztahu k protichůdným zájmům“ (rozsudek ze dne 24. června 2019, Komise v. Polsko, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, bod 108).

Předkládající soud nesmí podporovat žádného z účastníků řízení, nejméně pak státního zastupitelství.

- 45 Pokud by předkládající soud použil čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13, musel by obžalovaného informovat o tom, že v úvahu přichází jiná právní kvalifikace, a to podle článku 209, resp. čl. 304b odst. 1 NK. Předkládající soud by tak však učinil ze své vůle a bez příslušného návrhu státního zastupitelství. Fakticky by tedy plnil úlohu žalobce. V konečném důsledku by formuloval obžalobu.

- 46 Od soudu, který z vlastní iniciativy považuje za myslitelnou určitou právní kvalifikaci a následně na základě této kvalifikace rozhodne o odsouzení, lze jen stěží očekávat nestrannost, dokonce i pokud předtím poskytl obhajobě příležitost, aby se na to připravila. Soud by nemohl zůstat neutrální ve vztahu k protichůdným zájmům, pokud by sám formuloval jeden z těchto zájmů, zejména pokud jde o možnou právní kvalifikaci daného skutku.

- 47 Obžalovaný má právo neobviňovat sám sebe (čl. 7 odst. 2 směrnice 2016/343). Obhajoba v původním řízení argumentovala ve prospěch právní kvalifikace jako podvod (čl. 209 odst. 2 NK), a to za účelem právní obhajoby proti právní kvalifikaci jako vyžadování úplatku (čl. 303 odst. 1 body 1 a 2 NK), která byla provedena v obžalobě. Obhajoba neuznává vinu ohledně podvodu, nýbrž zpochybňuje, zda je právní kvalifikace jako přijetí úplatku z právního hlediska správná.

Pokud by předkládající soud obhajobu na základě čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13 řádně informoval o možné jiné právní kvalifikaci podle čl. 209 odst. 2 NK, formulovala by tak v konečném důsledku obhajoba obžalobu proti sobě samé. Otázkou je, zda je to v souladu se zásadami spravedlivého procesu.

- 48 Závěrem je třeba konstatovat, že povinnost soudu informovat obžalovaného o právní kvalifikaci skutku, který je mu kladen za vinu, stanovená čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13, musí být splněna v souladu s článkem 47 Listiny. Je to ale možné, pokud bylo obvinění aktualizováno na základě podnětu, který nevzešel od státního zastupitelství?

Stanovisko předkládajícího soudu

- 49 K první otázce: Podle čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13 musí být obžalovaný informován o obvinění včetně právní kvalifikace vytýkaného skutku ve fázi řízení, kdy by se proti němu mohl hájit. Soud tedy nemůže obžalovaného odsoudit na základě právní kvalifikace, která se podstatně odlišuje od právní kvalifikace, o které byl formálně informován. Výše trestu stanoveného na základě nové zákonné kvalifikace je irelevantní.

Ke druhé otázce: Formální informování obhajoby o jiné právní kvalifikaci, ke které by mohlo dojít v rozsudku, ze strany soudu, tuto právní kvalifikaci nečiní obviněním ve smyslu čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13. Za tím účelem musí být tato možná právní kvalifikace předložena státním zastupitelstvím, které musí navrhnout, aby soud ve svém rozhodnutí ve věci samé rozhodl i o této kvalifikaci.

Bez příslušného návrhu státního zastupitelství se nejedná o obžalobu v právním smyslu, takže se neuplatní požadavky týkající se poskytnutí informací obhajobě podle čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice 2012/13.

K nezbytnosti předložení žádosti

- 50 Na základě odpovědi Soudního dvora bude předkládající soud s to určit, zda musí obhajobu informovat o tom, že by daný skutek mohl ve svém rozsudku po právní stránce kvalifikovat odchylně od státního zastupitelství.

Z těchto důvodů předkládající soud rozhodl

TAKTO:

Soudnímu dvoru Evropské unie se PŘEDKLÁDÁ ŽÁDOST O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE, která má obsah uvedený v bodě 2.

(omissis)